

A családokkal együtt, a gyermekekért – Az MKPK nyilatkozata az *Amoris laetitia* 10. évfordulóján

[Hazai](#) – 2026. október 9., péntek | 13:30

1

Az alábbiakban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) nyilatkozatát adjuk közre, melyet Ferenc pápa *Amoris laetitia* kezdetű apostoli buzdítása közzétételének 10. évfordulója alkalmából adtak ki.

2016 tavaszán jelent meg Ferenc pápa Amoris laetitia kezdetű apostoli buzdítása. A kerek évforduló kapcsán XIV. Leó pápa püspöki találkozót hívott össze a Vatikánba, amelyen részt vesz Székely János, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke is.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai az évfordulóhoz, illetve a konferenciához kapcsolódva „A családokkal együtt, a gyermekekért” címmel fogalmazták meg nyilatkozatukat.

*

Tíz évvel ezelőtt Ferenc pápa az *Amoris laetitia* apostoli buzdításban arra hívta az Egyházat, hogy a családi szeretet örömét hirdetve figyelmesen forduljon a családok életének valósága felé. Az évforduló alkalmából XIV. Leó pápa arra hívta a püspöki konferenciák elnökeit, hogy egymást és a családokat meghallgatva közösen keressék, miként hirdetheti ma az Egyház az evangéliumot a családokkal együtt. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjaiként mi is ezzel a figyelemmel fordulunk a magyarországi családok és gyermekek felé.

A házasság és a család Isten ajándéka, „az élet és a szeretet közössége” (AL 67). A férfi és a nő házasságban megélt szeretete és hűsége, a gyermekek befogadása és nevelése, valamint a nemzedékek egymás iránti gondoskodása olyan kötelekeket teremt, amelyek megtartják az embert, valamint gazdagítják az Egyházat és a társadalmat.

A keresztény család a hit továbbadásának és a szeretet mindennapi megélésének elsődleges közege.

Hálával gondolunk mindazokra, akik nap mint nap osztoznak a családi élet örömeiben és hordozzák terheit. A szeretet gyakran csendes tettekben válik láthatóvá: figyelemben, türelemben, hűségben, gondoskodásban és az újrakezdés készségében. Szeretnénk mellettük állni, és segíteni a fiatalokat abban, hogy a házasságot és a családi életet ma is szép, megélhető hivatásként ismerhessék fel. Szeretnénk olyan Egyház lenni számukra, ahol kérdéseiket őszintén feltehetik, meghallgatásra találnak, és segítséget kapnak ahhoz, hogy életüket és szeretetre való képességüket Isten ajándékaként fedezhessék fel.

A családról szóló beszédünknek a családok életéből kell kiindulnia.

Sok házaspár és szülő él anyagi vagy lakhatási bizonytalanságban. Másokat a munka és a gyermeknevelés összeegyeztetése, betegség, fogyatékoság, magány vagy kapcsolati válság terhel. Vannak, akik egyedül nevelik gyermeküket; más családok különválás vagy veszteség után keresik életük új rendjét.

Az Egyház hűséggel képviseli a házasságról és a családról szóló tanítását. Ezt minden ember méltóságának tiszteletben tartásával, a családok tapasztalataira figyelve és a nehézségeket hordozókhoz közel maradva kívánja tenni.

Meggyőződésünk, hogy a keresztény tanítás igazsága és az emberekhez való irgalmas odafordulás nem választható el egymástól. Az Egyház ezért tanításának hűséges képviselője közben is minden embert személyes történetével, kérdéseivel és terheivel együtt kíván meghallgatni és kísérni.

A család alapja és forrása a házasság, amely egy férfi és egy nő szeretet szövetsége. Ferenc pápa az Amoris laetitia kezdetű apostoli buzdításban kijelentette, hogy „azon törekvésekkel kapcsolatban, melyek a házassággal egyenlővé akarják tenni a homoszexuális személyek közötti kapcsolatokat, nincs semmi alapja annak, hogy hasonlóságokat vagy akár csak távoli analógiákat lehetne megállapítani az egyneműek együttélése és Istennek a házasságra és a családra vonatkozó terve között; az pedig elfogadhatatlan, hogy a helyi egyházakra ebben a témában nyomást gyakoroljanak.” (AL 251)

Az Egyház tanításával összhangban valljuk, hogy minden embert, szexuális irányultságától függetlenül, tisztelet illet meg méltóságában, és kerülni kell vele szemben az igazságtalan megkülönböztetés, az agresszió és az erőszak minden formáját. Azokat a családokat, amelyek ilyen személyes kérdéseket hordoznak, az Egyház tisztelettel és tapintattal szeretné kísérni. (vö. AL 250; Dignitas infinita, 55)

Minden gyermek méltósága elidegeníthetetlen. A gyermek Isten képmását hordozó, megismételhetetlen személy.

Nem a felnőttek döntéseinek pusztá tárgya: saját története, szükségletei és jogai vannak. Szeretetre, biztonságra és tartós, megbízható kapcsolatokra van szüksége. Amikor a családról vagy a gyermekeket érintő szabályokról gondolkodunk, újra és újra fel kell tennünk a kérdést: hogyan hatnak döntéseink az érintett gyermekek életére?

A házasság természeténél fogva nyitott az életadásra, a gyermekáldás elfogadására. A gyermek életének végtelen méltóságáról szólva az apostoli buzdítás kiemeli, hogy „a család az élet szentélye, ahol az élet fakad és gondozzák azt, gyötrő ellentmondást képez az a tény, hogy olyan helyé is tud válni, ahol tagadják és megölik az életet. Az emberi élet akkora érték, és az anyja ölen növekedő ártatlan gyermek élethez való joga oly elidegeníthetetlen, hogy semmiképpen sem tekinthetjük az anya saját testéhez való jogának azt a lehetőséget, hogy az ilyen élet ellen hozzon döntéseket... Ugyanilyen módon az Egyház sürgetőnek tartja, hogy kijelentse az ember jogát a természetes halálhoz, elkerülve a csökönyös túlkezelést és az eutanáziát” (AL 83)

Az emberi élet védelme egyúttal konkrét kötelezettséget ró mindannyiunkra.

Egyetlen várandós nőnek sem volna szabad félelmével, kiszolgáltatottságával vagy anyagi és kapcsolati terheivel magára maradnia. Közösségeinknek olyan elérhető segítséget kell kínálniuk, amely egyszerre támogatja az édesanyát és védi a megfogant gyermek életét. Szeretettel fordulunk azokhoz is, akik abortusz tapasztalatát és annak fájdalmát hordozzák: az igazság elhallgatása nélkül, de ítélezés nélkül kívánjuk számukra felmutatni Isten irgalmát, valamint a gyógyulás és a kiengesztelődés lehetőségét.

Az apostoli buzdítás hangsúlyozza azt is, hogy „a gyermekek integrális nevelése a szülők „legsúlyosabb kötelessége” és ugyanakkor „elsődleges joga”. Nemcsak feladat vagy teher, hanem lényeges és mással nem helyettesíthető jog, amelyet meg kell védeniük, és senki nem veheti el tőlük. Az állam szubszidiárisan nyújt nevelői szolgálatot, kísérv a szülők át nem ruházható tevékenységét, akiknek joga van szabadon megválasztani azt a hozzáférhető és minőségi nevelési típust, amelyet meggyőződésüknek megfelelően akarnak nyújtani gyermekeiknek. Az iskola nem helyettesíti a szülőket, hanem ki kell egészítenie őket. Az egyik alapelv: „A nevelői folyamat bármely résztvevőjének a szülők nevében kell cselekednie, velük egyetértésben, és bizonyos mértékig a tőlük kapott megbízás alapján.” (AL 84)

Az Egyház fontosnak tartja a gyermekek szexuális nevelését, de ennek alapvető értékek mentén kell történnie.

„A szexuális nevelés, amely megőrzi az egészséges szemérmességet, mérhetetlen értékű, akkor is, ha ma egyesek túlhaladott dolognak gondolják.” (AL 282) Óvni kell a gyermekeket a gender ideológia negatív hatásaitól. „A gendernek nevezett ideológia tagadja a férfi és nő közötti lényegi különbözőséget és kölcsönösséget. Nemi különbségek nélküli társadalmat vizionál, és lerombolja a család antropológiai alapját. Ez az ideológia olyan oktatási programokat és törvényalkotási irányelveket követel, amelyek a férfi és nő közötti biológiai identitástól radikálisan elválasztott személyes identitást és meghitt, érzelmi kapcsolatot mozdítanak elő. Az ember identitását ily módon az egyes ember individualista, idővel akár változó saját elhatározásától teszik függővé. Nyugtalanító, hogy néhány ilyen típusú ideológia, amely olykor érthető törekvéseknek szándékozik megfelelni, egyetlen megoldásként erőlteti magát másokra, és meg akarja határozni a gyermeknevelést is. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy „a biológiai nemiséget (sex) és a nemiség társadalmi-kulturális szerepét (gender) meg lehet különböztetni, de nem lehet egymástól elválasztani”. (AL 56). „A szexuális nevelésnek magában kellene foglalnia a különbség tiszteletben tartását és megbecsülését... Az érthető nehézségeken túl, amelyeket mindenki átélhet, segíteni kell a saját test elfogadását úgy, ahogy teremtv lett, mert „a saját testünk feletti uralom logikája a teremtés feletti uralom nagyon finom logikájává alakul. (...) Saját testünknek a maga férfiasságában vagy nőiességében való megbecsülése szükséges ahhoz, hogy megismerhessük önmagunkat a másikkal való találkozásban. Így fogadhatjuk örömmel egyik vagy másik sajátos ajándékát, a teremtő Isten művét, és gazdagodhatunk kölcsönösen.” (AL 285) Ennek a meggyőződésnek a képviselője soha nem jelentheti egyetlen személy elutasítását sem. Különös figyelemmel kell fordulnunk azokhoz a gyermekekhez és fiatalokhoz, akik saját testükkel, nemi identitásukkal vagy szexuális irányultságukkal kapcsolatban kérdéseket, bizonytalanságot vagy szenvedést élnek meg. Őket és családjaikat meghallgatás, tapintat és hozzáértő kísérés, valamint minden bántalmazással, megalázással és igazságtalan megkülönböztetéssel szembeni védelem illeti meg.

Ezen a területen kiemelten fontos hangsúlyoznunk a szülő és az egyház szabadságát. „A katolikus iskolák létfontosságú szerepet töltenek be a szülők gyermekeik nevelésére irányuló

kötelességének támogatásában. A katolikus iskolákat bátorítani kellene azon küldetésükben, hogy segítsék diákjaikat érett felnőtté válni. Ebben az értelemben határozottan képviselni kell az Egyház szabadságát saját tanításának oktatásához, és a lelkiismereti tiltakozás jogát a nevelők számára.” (AL 279)

A gyermekek védelme és a családok támogatása összetartozik. A szülőknek és gondviselőknek közösségre, elérhető segítségre, szükség esetén szakmai támogatásra van szükségük.

Az időben érkező segítség sok szenvedést előzhet meg. A gyermek biztonságaért azonban akkor is felelősek vagyunk, ha a veszély éppen ott jelenik meg, ahol oltalmat kellene találnia.

Ferenc pápa az *Amoris laetitia* dokumentumban arra is figyelmeztet, hogy az Egyháznak a legtörékenyebbek hangjává kell válnia, akik között gyakran ott vannak a némán szenvedő gyermekek. Ezért nem hallgathatunk, ha egy gyermek bántalmazást, elhanyagolást vagy szexuális visszaélést él át - akár a családjában, az iskolában, a kortárs csoport részéről, vagy egy egyházi közösségben. A jelzéseket komolyan kell vennünk, a gyermeket meg kell védenünk és meg kell hallgatnunk, az érintetteknek segítséget kell nyújtanunk. A gyermek biztonsága és az őt ért sérelem elismerése minden ilyen helyzetben elsőbbséget élvez.

Különös figyelemmel fordulunk azokhoz a gyermekekhez, akik átmenetileg vagy tartósan nem nevelkedhetnek vér szerinti családjukban. Hálásak vagyunk a nevelő- és örökbefogadó szülőknek, akik szerető, biztonságos és kiszámítható családi gondoskodást nyújtanak számukra.

Ferenc pápa az örökbefogadást a szülői szeretet nagylelkű megnyilvánulásaként mutatja be: a befogadás révén családot kaphat az a gyermek, akinek erre szüksége van.

„Az örökbefogadás az anyaság és apaság megvalósításának egyik igen nagylelkű útja, és szeretném bátorítani mindazokat, akiknek nem lehet gyermekük, hogy tágítsák ki és tárják ki házastársi szeretetüket azok befogadására, akik meg vannak fosztva a saját családtól. Soha nem fogják megbánni nagylelkűségüket. Az örökbefogadás a szeretet cselekedete, amely révén családdal ajándékozzák meg azt, akinek nincs családja. Fontos sürgetni, hogy a törvényhozás könnyítse meg az örökbefogadási eljárásokat, mindenekelőtt a nem kívánt gyermekek esetében, hogy megelőzzük az abortuszt vagy a gyermekek magukra hagyását. Akik szembenéznek az örökbefogadás kihívásával, és feltételek nélkül, ingyenesen befogadnak egy személyt, Isten szeretetének közvetítőivé válnak.” (AL 179)

Ugyanakkor az apostoli buzdítás azt is kiemeli, hogy

minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja az édesanya és édesapa szeretetét, mindkettőre szüksége van teljes és harmonikus növekedéséhez.

Ahogy az ausztrál püspökök mondták: mindketten, „mindegyikük a maga módján járul hozzá a gyermek növekedéséhez. Egy gyermek méltóságának tiszteletben tartása azt jelenti: állítjuk, hogy szüksége és természetes joga van ahhoz, hogy anyja és apja legyen.” Nemcsak az apa és az anya egymástól független szeretetéről van szó, hanem kettejük egymás közötti szeretetéről is, mint saját létük forrásáról, mint fészkekről, mely befogad, és mint a család alapjáról. Máskülönben a gyermek lecsupaszodik egy szeszélyes birtoktárggyá. Mindketten, a férfi és a nő, az apa és az anya „a teremtető Isten szeretetének munkatársai, mintegy tolmácsai”.

Az Úr anyai és atyai arcát mutatják meg gyermekeiknek. Emellett együtt tanítják meg a kölcsönösség, a különbözőségek találkozása értékét, melybe mindenki beleviszi a maga identitását, és el tudja fogadni a másikat. Ha valami elkerülhetetlen oknál fogva egyikük hiányzik, keresni kell valamilyen módon a pótlását, hogy a gyermek megfelelő érlelődését elősegítsék.”

Az Egyház számára az örökbefogadásról való gondolkodásban a szeretet és az igazság nem választható el egymástól.

A gyermek javát szolgáló befogadás tiszteletben tartja életének teljes történetét, az édesanyjához és édesapjához fűződő kapcsolatának jelentőségét, valamint az Egyház családról vallott meggyőződését. Ezt a meggyőződést minden érintett személy méltóságára figyelve, szeretettel és tapintattal kívánjuk képviselni.

A családról és az örökbefogadásról a közéletben eltérő meggyőzések fogalmazódnak meg. Közös felelősségünk, hogy a gyermekek szükségletei, tapasztalatai és biztonsága ne szoruljanak háttérbe a felnőttek közötti vitákban.

Az *Amoris laetitia* évfordulója meghallgatásra és megújulásra hív bennünket. Azt kívánjuk, hogy a magyar társadalom legyen családbarát társadalom, és jogalkotásunk is tükrözze a családot, az emberi élet és a gyermek védelmének értékeit. Azt kívánjuk, hogy a következő nemzedékeknek is adjuk tovább ezeket a társadalmat megtartó és éltető értékeket.

Fotó: Merényi Zita (archív)

Magyar Kurír